

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на специални условия за риболова на дълбоководни запаси в североизточната част на Атлантическия океан и на разпоредби за риболова в международни води от североизточната част на Атлантическия океан и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2347/2002“

COM(2012) 371 final

(2013/C 133/08)

Докладчик: г-н **Mário SOARES**

На 3 септември Съветът и на 11 септември 2012 г. Европейският парламент решиха, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на специални условия за риболова на дълбоководни запаси в североизточната част на Атлантическия океан и на разпоредби за риболова в международни води от североизточната част на Атлантическия океан и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2347/2002“

COM(2012) 371 final.

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата по този въпрос, прие своето становище на 29 януари 2013 г.

На 487-ата си пленарна сесия, проведена на 13 и 14 февруари 2013 г. (заседание от 13 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 89 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се“.

1. **Заклучения и препоръки**

1.1 ЕИСК счита за целесъобразно и неотложно гарантирането на устойчивостта на дълбоководните видове и на опазването на морското дъно. Това е сложен проблем, изискващ решение, което да почива на изчерпателни данни и задълбочен научен анализ. Необходимо е да се подходи с предпазливост, за да се избегне сериозната намеса в дълбоководната морска среда, като например прекомерната употреба на дънни тралове, последиците от които не са напълно ясни и които биха могли да нанесат дълготрайни вреди.

1.2 Освен това ЕИСК счита, че при всяка промяна по отношение на тези видове риболов следва да се вземат предвид както екологичната, така и социално-икономическата устойчивост, защото от тях зависят голям брой работни места не само в морето, но и на сушата, а в крайна сметка и жизнеспособността на крайбрежните общности. Всички заинтересовани страни следва да бъдат ангажирани в консултациите и преговорите при разработването на подходящи режими за контрол на риболовните дейности, както и при изпълнението и прилагането им в дух на сътрудничество.

1.3 Според ЕИСК включването в глава „Разрешения за риболов“ на члена за оттегляне на разрешения за риболов, който понастоящем се намира в глава „Контрол“, ще засили съгласуваността на предложението и ще премахне всяко възможно объркване по отношение на ролята на научните наблюдатели, споменати във въпросния член, които в никакъв случай не трябва да се възприемат като контролиращи лица.

1.4 ЕИСК отново подчертава необходимостта всички евентуални мерки, които ще бъдат приети в тази област, да се

базират на откритията от научните изследвания, които до момента дават добри резултати.

2. **Контекст**

2.1 В контекста на предприетата от Европейската комисия реформа⁽¹⁾ на Общата политика в областта на рибарството (ОПОР), която започна със Зелената книга през 2009 г.⁽²⁾, се съдържат и други промени на регламентите за разгръщане на ОПОР в конкретни зони и/или за конкретни видове. В този смисъл може да се разбира предложението, от което произтича настоящото становище и което по някакъв начин може да означава включване в дълбоководния риболов в североизточната част на Атлантическия океан на промените от общ характер, които ще бъдат установени за ОПОР, по-специално принципите за устойчивост и научни изследвания като основа на риболовната дейност.

2.2 Целта на преразглеждането на Регламент (ЕО) № 2371/2002 на Съвета от 20 декември 2002 г., което се съдържа в новото предложение, е, от една страна, изпълнението на резолюции № 61/105 и 64/72, приети от Общото събрание на ООН и насочени към държавите и регионалните риболовни организации, с оглед приемането на мерки за гарантиране на опазването на уязвимите дълбоководни морски екосистеми от каквато и да било вреда в резултат от риболовната дейност, така че отговорната експлоатация на ресурсите да бъде общо правило за всяка дейност. От друга страна, Комисията признава необходимостта от коригиране на някои грешки, установени при прилагането на настоящия регламент от влизането му в сила.

⁽¹⁾ ОВ С 181 от 21.6.2012 г., стр. 183–195.

⁽²⁾ ОВ С 18 от 19.1.2011 г., стр. 53–58.

2.3 В междинния период и с оглед на проблемите, които бяха установени при прилагането на практика на Регламент (ЕО) № 2371/2002, Комисията публикува правила, които до определена степен подобриха съдържанието му.

2.4 В този смисъл може да се посочи съобщението от 29 януари 2007 г. във връзка с дълбоководните рибни запаси и разминаването между определения общ допустим улов и реализирания улов, в което се изтъква, че отчасти това се дължи на липсата на добра основа от научни знания както по отношение на изброените в регламента видове, така и на реалния капацитет на флотите, които осъществяват дейност във водите на североизточната част на Атлантическия океан, чиито квоти са определени преди този регламент. Също така беше намерено за необходимо осъществяването на мониторинг и контрол на тези видове риболов с помощта на VMS системи (сателитни системи за наблюдение на кораби).

2.5 Регламент (ЕО) № 199/2008, с който се установява общностна рамка за събиране, управление и използване на данни в сектор „Рибарство“, в определена степен обхваща предложенията на Комисията за установяване на общностна програма, с помощта на която идеята за управлението и контролът на риболова да се извършват на научна основа да стане реалност.

2.6 И накрая, Регламент (ЕС) № 1262/2012 определи възможностите за риболов за 2013 и 2014 г. на рибни запаси от някои дълбоководни видове, като изгълни задължението за определяне на двугодишни планове за риболов. В него е определен общият допустим улов и което е най-важно — неговото разпределение.

3. Анализ на предложението

3.1 Отправната точка е признаването на незадоволителен резултат по отношение на целите, преследвани в Регламент (ЕО) № 2347/2002, по-специално що се отнася до:

- уязвимостта на много от дълбоководните рибни запаси;
- отрицателното въздействие на дънните тралове върху уязвимите морски екосистеми;
- високите нива на нежелан улов;
- трудността да се определи устойчивото ниво на натиска от риболов поради липса на достатъчно научни данни.

3.2 ЕИСК счита, че многобройните разпоредби по този въпрос от 2003 г., когато регламентът влезе в сила, биха могли да причинят както екологични, така и икономически вреди на

риболовните кораби. Поради това, и като общ принцип при обсъждането на новото предложение, трябва да се търсят опростяване, нормативна стабилност и правна сигурност за държавите членки и съответните икономически и социални субекти.

3.3 Дълбоководните рибни запаси могат да са както целеви видове, така и прилов в други видове риболов. Общата цел на предложението е да се гарантира във възможно най-голяма степен устойчивата експлоатация на тези рибни запаси, като същевременно се намали въздействието на риболова върху околната среда и се подобри информационната база за научните оценки. Като инструменти за постигането на въпросната цел се установяват редица мерки, които са изброени по-долу.

3.4 Устойчива експлоатация на дълбоководните видове

3.4.1 Като общо правило се установява, че възможностите за риболов на конкретните дълбоководни видове се определят на ниво на експлоатация, което е съобразено с максималния устойчив улов. За да се постигне тази устойчивост се регламентирант различни мерки: на първо място се създава система за разрешения за риболов, в която всеки оператор следва да декларира своя целеви улов като посочи един или няколко вида измежду изброените в утвърдените списъци. ЕИСК отбелязва, че списъците от настоящото предложение които са взаимствани от споразуменията, постигнати в рамките на Комисията за риболова в североизточните части на Атлантическия океан, са по-изчерпателни от сега действащите, като включват видове риболов, които понастоящем не са посочени в регулаторната рамка за дълбоките води. На второ място се засилва значението на научната информация, макар че следва да се подчертае, че повечето държави членки разполагат с научни структури и средства, извършили изключителна работа в полза на осъществяването на устойчив риболов.

3.4.2 Разрешенията за риболов са задължително изискване за извършването на дълбоководен риболов, като е включена забрана на риболовните уреди, които могат да се използват (дънни тралове и хрилни мрежи) след преходен период от две години. Корабите, извършващи риболов на други целеви видове, могат да има достъп до тези зони с разрешение за риболов, в което дълбоководните видове са посочени като прилов до определен праг.

3.4.3 Понастоящем някои видове (например, мегрим или норвежки омар) могат да се ловят ефективно единствено с тралове. Забраната на тези съоръжения в съвсем кратки срокове, без да бъде договорена със заинтересованите страни, би могла да доведе до икономически загуби и загуба на работни места в този сектор. ЕИСК счита, че по-добрите научни знания и контролираният улов на тези видове, придружени от други технически и помощни мерки, биха позволили устойчива експлоатация на рибните ресурси от екологична, социална и икономическа гледна точка. В този смисъл разпространението на нови съоръжения, предлагащи технически решения, които да заместят дънните тралове с други методи за дълбоководен риболов, би следвало да получи подкрепа.

3.5 Научна основа

3.5.1 Тази цел е постоянен критерий в цялата ОПОР: без научни знания за морската околна среда и нейните местообитания не могат да се установят нивата на експлоатация, съответстващи на тяхното устойчиво използване. Управлението на риболова трябва да се осъществява въз основа на определените нива на максимален устойчив улов.

3.5.2 В становището си относно Зелената книга и в последващите становища по темата ЕИСК се е произнесъл в подкрепа на подобряването на научните знания за морската околна среда и за състоянието на запасите, като предлага регионалните организации за управление на рибарството (РОУР) да координират проучването и събирането на данни.

3.5.3 ЕИСК поддържа и направеното предложение в становището относно финансирането на ОПОР⁽³⁾ в смисъл, че тази дейност следва да се извършва от независими научни органи съвместно с рибарите или техните организации. Във връзка с това подчертаваме отново необходимостта от обучение през целия живот за насърчаване на човешкия капитал, поспециално за насочването на младите изследователи към морската област.

3.6 Технически мерки за управление

3.6.1 Съгласно предложението възможностите за риболов, които понастоящем могат да се определят като ограничения на риболовното усилие или като ограничения на улова, ще се определят изключително като ограничения на риболовното усилие. Във връзка с това ЕИСК отново изразява становището си, че всички ограничения следва да бъдат научно обосновани.

3.6.2 Държавите членки следва да въведат мерки, за да се избегне увеличаването на риболовния капацитет и на прилова на уязвими видове и да се предотврати изхвърлянето на улов.

3.6.3 За да се избегне дискриминацията по отношение на рибарите от ЕС, на които са наложени квоти или ограничения на риболовната дейност, докато техните конкуренти в други страни могат да извършват неограничен риболов, ЕИСК изисква от Комисията да положи последователни усилия за сключване на регионални споразумения за опазване на ресурсите, които са обвързващи за всички страни.

4. Специфични бележки

4.1 ЕИСК изразява съгласие с Комисията относно следните елементи на предложението:

- дълбоководните екосистеми и видове са особено уязвими от човешката дейност;
- рибарите вече си сътрудничат с учените в областта на проучванията на дълбоководната морска среда и дълбоководните морски видове. В действителност включването на учени в риболовните флоти вече е редовна практика;
- основната цел на предложението следва да е гарантирането на устойчивата експлоатация на дълбоководните запаси, както и намаляването на въздействието на тези видове риболов върху околната среда, като за целта следва да се подобри наличната информация, която да служи за основа на научните оценки и нормативните разпоредби относно използването на тези води;
- схемата на лицензиране на дълбоководния риболов е подходящ инструмент за контрол на достъпа до тези рибни ресурси.

4.2 От друга страна, ЕИСК признава, че дънните тралове могат да представляват заплаха не само за дълбоководните видове, но и за морското дъно в уязвимите зони. И все пак това съоръжение не може да бъде демонизирано, тъй като при подходящо използване единствено то позволява експлоатация на други рибни ресурси, без с това да нарушава тяхната устойчивост. ЕИСК предлага да се установят научни критерии за определяне на границите на използване на този вид риболов.

4.3 В крайна сметка ЕИСК счита, че предложението е стъпка в добра посока, но следва да се намери подходящото равновесие между опазването на уязвимите местообитания и видове и устойчивата експлоатация на ресурсите от икономическа, социална и екологична гледна точка. Поради това Комитетът счита, че забраната на дънните риболовни съоръжения (тралове и хрилни мрежи) може да се окаже прекалена, ако не бъдат взети предвид научните оценки.

4.4 Като алтернатива на забраната ЕИСК предлага да се спазва Международния наръчник за управление на дълбоководния риболов в открито море на ФАО, чието приложение на международно равнище, и най-вече в рамките на ЕС, се оценява положително от ООН. Комитетът също така изразява задоволство от факта, че Комисията признава необходимостта от финансова помощ за подмяна на риболовните съоръжения и за обучение на екипажите — помощ, която следва да бъде съобразена с условията на икономическа и социална криза в Европа.

Брюксел, 13 февруари 2013 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽³⁾ ОВ С 299 от 4.10.2012 г., стр. 133–140.